

HODNOCENÍ MAGISTERSKÉ PRÁCE

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ UK

ŘÍZENÍ A SUPERVIZE V SOCIÁLNÍCH A ZDRAVOTNÍČYCH ORGANIZACÍCH

Jméno autora/ky práce	Bc. Klára Hvojníková
Název práce	Neformální péče z pohledu praktických lékařů
Autor posudku	Mgr. Petr Vrzáček, Ph. D.
Vedoucí práce	Mgr. Petr Vrzáček, Ph. D.
Rok obhajoby	2024
Specializace - řízení	

1. Hodnocení volby tématu práce (relevance k oboru, originalita)	a) výborně
	b) velmi dobře
	c) dobře
	d) nevyhovující
Odůvodnění:	Název diplomové práce vystihuje její obsah jen částečně. Tématem práce totiž není „pouhé“ zachycení pohledu na neformální péči z perspektivy praktických lékařů. Projekt diplomové práce, její abstrakt i úvod čtenáře přesvědčují, že jde diplomantce o mnohem více. V abstraktu říká, že cílem je: „...přispět k vývoji strategie – respektive taktiky pro zlepšení spolupráce a komunikace mezi neformálními pečujícími a praktickými lékaři.“ Jinými slovy říká, že jádro a podstata dosažené kvality péče o pacienta, je výslednicí vztahu, který společně dokáží navázat praktický lékař, pacient a jeho rodinní příslušníci, kteří jsou odhodláni stát se neformálními pečujícími. V tomto pojetí považují volbu tématu za relevantní a svým způsobem i originální.
2. Hodnocení formulace hlavního cíle práce	a) výborně
	b) velmi dobře
	c) dobře
	d) nevyhovující
Odůvodnění:	Diplomová práce dokládá vývoj, kterým prošel její cíl. Navazuje na autorkou zpracovanou bakalářskou práci – Rodinní příslušníci v roli neformálních pečujících z roku 2021. V projektu (s. 105, fakticky str. 2) se jako hlavní cíl jeví: „... poukázat na klíčovou úlohu praktických lékařů v nastavení péče o blízké v domácím prostředí a dále pak na význam jejich spolupráce s pečujícím, ...“ V abstraktu (str. 10) je za cíl považováno „přispění k vývoji strategie... pro zlepšení spolupráce a komunikace mezi pečujícími a praktickými lékaři.“ V úvodu (s. 13) autorka říká, že jí v práci jde o: „...získání uceleného souboru informací pro praktické lékaře, které umožní efektivněji a kvalitněji podpořit pečující v jejich úsilí o péči o blízkého člověka v domácím prostředí, a to zejména v opomíjené oblasti podpory pečujících praktickými lékaři, přesahující do oblasti sociální sféry.“ Při hodnocení naplnění cíle (str. 79) diplomantka tvrdí, že jí šlo o zprostředkování informací, které by praktickým lékařům pomohly podporovat neformální pečující.
3. Hodnocení provázanosti kapitol a struktury práce	a) výborně
	b) velmi dobře
	c) dobře
	d) nevyhovující
Odůvodnění:	Diplomantka strukturuje diplomovou práci zavedeným způsobem, tedy na teoretickou a praktickou část. Teoretickou část buduje na čtyřech tematických pilířích, přičemž první nazývá východisky, druhý a třetí neformální péči (ve třetím jí zajímá pohled praktického lékaře) a ve čtvrtém téma podpory neformálních pečujících. Zvolená struktura potvrzuje dojem, že diplomovou práci její autorka vnímá zejména jako apel směřovaný k praktickým lékařům, i když v cíli zachycená spolupráce a komunikace jsou vždy výslednicí interakce mezi všemi zúčastněnými stranami.
4. Hodnocení práce se zdroji, včetně zahraničních, míra vyjasnění pojmů, teoretické zpracování	a) výborně
	b) velmi dobře
	c) dobře
	d) nevyhovující
Odůvodnění:	K napsání diplomové práce využila diplomantka dostatečně rozsáhlý počet relevantních odborných zdrojů, mezi nimiž však dominují česky psané texty. Zejména v první kapitole

	diplomantka nepracuje s primárními citacemi, ale v práci používá sekundární odkazy na odbornou literaturu (např. str. 15, 16, 17). Na dalších stranách tento přístup většinou opouští.				
5. Hodnocení metodologického uchopení a jeho zdůvodnění, etické aspekty výzkumu	<table border="1"> <tr><td>a) výborně</td></tr> <tr><td>b) velmi dobře</td></tr> <tr><td>c) dobře</td></tr> <tr><td>d) nevyhovující</td></tr> </table>	a) výborně	b) velmi dobře	c) dobře	d) nevyhovující
a) výborně					
b) velmi dobře					
c) dobře					
d) nevyhovující					
Odůvodnění:	Diplomantka si uvědomuje, že kvalita péče závisí na kvalitě vytvořeného vztahu mezi praktickým lékařem, pacientem a jeho neformálními pečujícími. Při zkoumání tohoto vztahu však metodologii výzkumu cílí jen do jednoho vrcholu tohoto trojúhelníku, když jí zajímá pouze perspektiva praktických lékařů. Tímto přístupem sice odpovídá na hlavní výzkumné otázky (str. 57), ale ze získaných odpovědí není možné naplnit cíl práce, tedy definovat postupy vedoucí ke zlepšení spolupráce mezi praktickými lékaři, pacienty a rodinnými příslušníky. V metodologii výzkumu diplomantka popisuje pouze názory praktických lékařů. Etických aspektů výzkumu si je autorka vědoma, když svým informačním partnerům předkládá informovaný souhlas a dává šanci z výzkumu kdykoliv odstoupit.				
6. Hodnocení zpracování a interpretace výsledků výzkumu	<table border="1"> <tr><td>a) výborně</td></tr> <tr><td>b) velmi dobře</td></tr> <tr><td>c) dobře</td></tr> <tr><td>d) nevyhovující</td></tr> </table>	a) výborně	b) velmi dobře	c) dobře	d) nevyhovující
a) výborně					
b) velmi dobře					
c) dobře					
d) nevyhovující					
Odůvodnění:	Diplomantka pro získání dat použila techniku vyložení karet (str. 56). Záznamy výpovědí z jednotlivých rozhovorů prvotně působí jako jejich zkrácené přepis. V nich autorka zbytečně opakuje předmět hovoru (např. 60), ten přece známe z položených výzkumných otázek i ze struktury rozhovoru. Tyto přepisy navíc postrádají jakékoliv citáty z provedených rozhovorů. Ze získaných odpovědí je zřejmá jistá poziční propast mezi tazající a informačním partnerem. Zatímco diplomantka očekává, že by praktičtí lékaři měli rodinné příslušníky, jako neformální pečující, informovat o způsobu péče, praktičtí lékaři a praktické lékařky referují často o nezájmu a nízké aktivitě při získávání informací ze strany neformálních pečujících. Na prvním místě jsou tak pro ně logicky pacienti a těm věnují většinu času. Ke kategorizaci dochází až v kapitole 7.2 (str. 69). Z názvů jednotlivých kapitol je zřejmé, že diplomantka jaksi zapoměla na pacienta, který je klíčovým příjemcem péče. Ten stojí v pozadí jejího zájmu, i když z vedeného rozhovoru je patrné, že o něj v péči jde. I toto je rys určitého druhu míjení se a obtížného identifikování samotného předmětu dialogu, který se diplomantka rozhovorem snaží s praktickými lékaři navázat. Iracionalitu současného stavu zviditelňuje také diskuse (str. 80). Z ní vyplývá, že neformální pečující očekávají od praktických lékařů poskytnutí informací, ale neptají se jich, protože si myslí, že je budou svými dotazy obtěžovat. Praktičtí lékaři pak logicky neinformují, neboť po nich poskytnutí informací neformální pečující nepožadují a navíc, je pro ně každá minuta drahá, neboť ji věnují péči o své pacienty.				
7. Hodnocení naplnění cílů a zpracování závěrů práce	<table border="1"> <tr><td>a) výborně</td></tr> <tr><td>b) velmi dobře</td></tr> <tr><td>c) dobře</td></tr> <tr><td>d) nevyhovující</td></tr> </table>	a) výborně	b) velmi dobře	c) dobře	d) nevyhovující
a) výborně					
b) velmi dobře					
c) dobře					
d) nevyhovující					
Odůvodnění:	V druhé části tohoto hodnocení ukazují, že diplomová práce měla v různých fázích různé cíle, což dobře na několika místech dokumentuje její finální podoba. V závěru práce (str. 90) diplomantka klade vinu za současný stav pacientům, kteří, podle jejích slov: „... přenášejí velké břemeno na bedra svých blízkých.“ Z textu není zřejmé, odkud toto zjištění čerpá. Doporučení odstranit negativní nápisy z ordinací praktických lékařů vyznívá nepatřičně, zvláště když neformální pečující neměli možnost na výzkumné otázky vůbec odpovědět. Autorčino odvolávání se na obecné mínění o praktických lékařích (str. 91) působí stejně nepatřičně. K míře naplnění cíle se diplomantka v Závěru práce jednoznačně nevyjadřuje.				
8. Hodnocení formální stránky práce	<table border="1"> <tr><td>a) výborně</td></tr> <tr><td>b) velmi dobře</td></tr> <tr><td>c) dobře</td></tr> <tr><td>d) nevyhovující</td></tr> </table>	a) výborně	b) velmi dobře	c) dobře	d) nevyhovující
a) výborně					
b) velmi dobře					
c) dobře					
d) nevyhovující					
Odůvodnění:	Práce většinou splňuje formální požadavky na ní kladené, i když na některých místech obsahuje překlepy (např. str. 52 „leze“ místo „lze“, str. 57 nebo str. 60 „by“ místo „byl“, „lékařskou“ místo „lékařkou“).				
9. Hodnocení přínosu práce pro praxi	<table border="1"> <tr><td>a) výborně</td></tr> <tr><td>b) velmi dobře</td></tr> <tr><td>c) dobře</td></tr> </table>	a) výborně	b) velmi dobře	c) dobře	
a) výborně					
b) velmi dobře					
c) dobře					

		d) nevyhovující
Odůvodnění:	Práce se věnuje aktuálnímu tématu. Zabývá se spoluprací při poskytování neformální péče, zejména pak rolí praktických lékařů v tomto procesu. Současně však zrcadlí základní nepochopení, ke kterému mezi lékaři a neformálními pečujícími dochází. Diplomantka se snaží zvýšit přínos práce vytvořením Mapy podpory v procesu neformální péče, jejíž vytvoření se přinejmenším praktickým lékařům zdá být dobrým nápadem. Názor neformálních pečujících ani pacientů na vznik tohoto informačního nástroje se, vzhledem k použité výzkumné metodologii, nemáme šanci dozvědět.	
10. Otázky k obhajobě	1) Kriticky zhodnoťte, jaký cíl vaše diplomová práce, ve své finální podobě, splňuje. 2) Navrhněte, jak by bylo možné na ni dále tematicky navázat, respektive je doplnit.	
11. Celkové zhodnocení práce	a) výborně	
	b) velmi dobře	
	c) dobře	
	d) nevyhovující	
Odůvodnění:	Diplomantka většinou naplnila svůj záměr obsažený v projektu diplomové práce. Zviditelnila téma péče zajišťované neformálními pečujícími z řad rodinných příslušníků, čímž navázala na svou bakalářskou práci. Upozornila také na roli praktických lékařů a zviditelnila neporozumění, které v oblasti neformální péče panuje mezi praktickými lékaři a neformálními pečujícími. Pacienti a jejich odpovědnost však zůstali stranou, v pozici pasivních příjemců péče z řad jejich rodinných příslušníků, kteří při poskytování péče očekávají rady od praktických lékařů, kterým se však bojí položit otázky týkající se podoby této péče. Metodologie výzkumu se zabývá pouze jednou profesní skupinou, i když je v diplomové práci tematizován vztah, jehož se účastní tři strany – pacient a jeho rodinní příslušníci, kteří jsou ochotni na sebe vzít roli neformálních pečujících.	

V Praze 23. ledna 2024

.....
podpis autora posouzení